№ 287 Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem פרייז 20 גראשען Lodzer Tageblat

לאָדזער טאָגעבלאַט

צוואַנציגסטער יאָרגאַנג | 16 grudnia 1927 r. | דאָנערשטאָג, ו׳ כסלו תרפ״ח | redakcja i administracja: Marszałkowska 10, telefony: redakcja 57, administracja 47

ארויסגעשטויסען די קאמוניסטען פון קאנטאן.

3000 טויטע און פערוואונדעטע פון ביידע צדדים.

שאנגהאי, 14. דעצ. (סה. צום „ל. ט.") נאך א לענגערן מין בלוטיגן קאמף האט דאס אנטי-קאמוניסטישע מיליטער פערנומען די שטאט קאנטאן. אין די שלאכטן זענען געפאלען 3 טויזענד זעלנער פון ביידע צדדים.

פאריז, 14. דעצ. (סה. צום „ל. ט.") „פטי פאריזיען" מעלדעט פון לאנדאן, אז קיין קאנטאן איז אנגעקומען א יאפאנישע שיף מיט 12 הונדערט קאמוניסטן. די קאמאנדאנטן פון די אויסלענדישע קריגס-שיפן האבען בעדראהט צו ארטשרונקען די שיף, אויב די קאמוניסטן וועלן זיך פרובען אראפצולויפן אויף דער יבשה.

יודישע אָפּטיילונג אויף דער אינטערנאַציאָנאַלער פרעסע-קאָנפערענץ אין קעלן.

ברלין (יט״א) די פערוואלטונג פון דער יודישער קהלה אין בערלין האט בעשלאסען צו אסוגרירן א סומע פון 3000 מארק אויף די פרעמדמאנער-אויס גאבען, וואס זענען פערבונדען מיט דער איינארדנונג פון דער יודישער אפטיילונג אויף דער אינטערנאציאנאלער פרעסע-קאנפערענץ אין קעלן, וואס ווערט געהאלטן אין מאי 1928.

עס ווערען געמאלט הכנות, דאס די יודישע אפטיילונג אויף דער דאזיגער פרעסע-אפטיילונג זאל געבען א פולשטענדיגע בילד פון דער יודישער פרעסע אין דער אינטערנאציאנאלער פרעסע-קאנפערענץ אין קעלן.

אנטיסעמיט טעאדאר פריטש ווידער געכאפט א פסק.

ברלין (יט״א) דער וועסטראן פון דייטשע אנטיסעמיטען אז ארויס-ארויס, אז דער „אכשר" נעגען דער יודישער שחיטה אין בשלוסדיגונגען פון דר רשלינגישע געפארלען פון די יודען.

די טעג אין פארגעקומען אין לויפ-ציג דער פראצעס געגען פריטש'ן. דאס געריכט האט פער'משפט דעם אלטען אנטיסעמיט צו 300 מארק שטראף.

ווער האט געכטעז געוואונען אויף דער לאטעריע?

III-טער טאג פון דער 2. קלאס.

30,000 זל. נומער 92441.
15000 זל. נומער 17234
1000 זל. נומערן 10099 33550

500 זל. נומערן 52739 120261
800 זל. נומערן 56688 94725
99161.

יוד. סוחרים-פעראיין אין וואַרשא נאָך אַלץ נישט דעצידירט.

וואַרשא. (טעלעפאָניש) די פאלישע קאמיסיע בעם צענטראלען יודישען סוחרים-פעראיין אין וואַרשא האט נעכטען אנגעהאלטען א ווצוג און עס איז בעשלאסען געווארען קודם כל זיך צו בעמיהען, אז עס זאל געשאפען ווערען א בלאק פון אלע יודישע בירגערליכע פארטייען און דערנאך ערשט צוזאמען צום בלאק פון די נאציאנאלע מינדערהייטען. א דעלעגאציע פון סוחרים-פעראיין האט אנגע-אלמען א לענגערע קאנפערענץ, מיט דעמאנסטראציאנס, קיין בעשלוסען זענען אבער נישט אנגענומען געווארען. דער ענדגילטיגער בעשלוס וועט אנגענומען ווערען אויף דער חזנאָ'דיגער פעראמלונג.

קאסירער פון פאביאניצער מאגיסטראט אבגעשטעלט איז זיין טעטיגקייט.

פאביאניץ, טעלעפאָניש). דאס האט ארויסגערופען א גרויסע סענסאציע די דימיסיע פון קאסירער אין מאגיסטראט ה׳ ניצדושעלסקי און אויך דאס אפשטעלען אין זיין טעטיגקייט דעם רעפערענט פון דעם פיליערליך-פאליציישען ביורו בעם מאגיסטראט טשעניקעוויטש, ביז צום בעריכטס-אורטייל.

דאס אפשטעלען די צוויי דערמאנטע בעאמטע אין זעער טעטיגקייט שטעהט אין צוזאמענהאנג מיט דער קאנטראלע, וואס איז לעצטענס דורכגעפיהרט געווארען אין מאביאניצער מאגיסטראט.

אויס בעגקעניש צו דער כלה בעצאהלט ער מיט'ן לעבען.

שוידערליכע טראגעדיע אין פיטרקאָוו.

פיטרקאָוו. (טעלעפאָניש) נעכטען איז פיטרקאוו אויפגעציטערט גע-וואָרען פון א שרעקליכער טראגעדיע, וואס האט זיך אָפּגעשפּילט אין צענער ווייטע. א געוויסער אנטאני עקלער א קאפראל פון ערשטען פולק פעלד-אַרטי-לעריע אין מאמיעכווע הינטער וואַרשא האט זיך פערבענקט צו זיין כלה און איז נעכטען אָהן בעוואוסטזיין ערליכניש געקומען קיין פיטרקאוו.

אויפ'ן וועג פון וועקזאל צו דער וואוינונג פון זיין כלה, האט דער קאפ-ראל אָנגעטראָפען א וואכטמייסטער פון דער זשאנדארמעריע. דער קאפראל האט זיך דערשראָקען און דאס איז דעם וואכטמייסטער געווארען פערדעכטיג, דערקענענדיג אין איהם גלייכצייטיג א זעלנער בישט פון פיעטריקאָווער גאר-ניזאָן. ער האט איהם געהייסען זיך לע-גיטימירען און היות דער קאפראל האט קיין פושעפּוסקע בישט געהאט, האט דער וואכטמייסטער איהם אָפּגעפיהרט אין ארעסט.

אויפ'ן וועג צום ארעסט-הויז האט פלוצ-ליג דער קאפראל ארויסגעכאפּט א רע-וואלווער און אָפּגעגעבען 6 שאסען און 4 קוילען געפּראָטען, פערוואונדענדיג איהם שווער אין ברוסט. דער וואכט-מייסטער האט אָבער שוין זייענדיג פער-וואונדעט, בעוויזען אויסצושיסען פון דער ביקס, פערוואונדענדיג שטערבליך דעם קאפראל.

פון דער שיסערע איז געווארען א גרויסע אויפרוהרונג אין דער שטאט. די אָנגעקומענע פאליציאישע און מעדי-ציניש הילף, האט די שווער-פערוואונ-דעטע אָפּגעפיהרט אין שפיטאל. דער קאפראל ראגעלט זיך מיט'ן טויט.

אפיציעלע וויזיטען.

(§) נעלמען האט אָפּגעשטאָטעט א געגען-וויזיט און מאגוסטראט דער פרע-זעס פון קרוזו-נעראלט ה׳ בעלזשוגסקי.

יודישע אָפּטיילונג אויף דער אינטערנאַציאָנאַלער פרעסע-קאָנפערענץ אין קעלן.

פרעסע-אפטיילונג זאל געבען א פל-שטענדיגע בילד פון דער יודישער פרע-סע אז פערלעגענהייט פון דער אינטערנאציאנאלער פרעסע-קאנפערענץ אין קעלן.

אנטיסעמיט טעאדאר פריטש ווידער געכאפט א פסק.

ווער האט געכטעז געוואונען אויף דער לאטעריע?

גענעשטאָרבען דער הרב הכולל פון ווייען ראָבינער ד״ר חיות.

ווין, 14. דעצעמבער (טעלעגר. דורך יט״א) אין דער נאכט פון דינסטאג אויף מיטוואך איז פלוצלונג געשטאָרבען פון א האַרץ-שלאג דער ווייענער הרב-הכולל פראָפ. ד״ר חיות.

הרב ד״ר חיות איז געבוירען אין גאליציען. ער שטאמט פון א פאמיליע פון לוטשער רבנים און לומדים. נאך אלס יונגערמאן האט ד״ר חיות איבערגענומען די אָנפיהרונג פון ראבינער-סעמינאר אין פלאָרענץ. שפּעטער איז ד״ר חיות געווארען אויבער-ראבינער אין טריעסט. ד״ר חיות האט ארויסגעגעבען א רוה וויסענשאפטליכע און רעליגיעז-פילאזאפישע ווערק. זיין ד״ר חיות איז געווארען דער אויבער-ראבינער אין ווין האט ער געגומען בעקעמפען די אסימילאטאָרישע טענ-דענצען, האט הובען דערפיר ווי דאן בתחרשה אין דער יודישער קהלה. ד״ר חיות איז געווען אן ערשטקלאסיגער רעדנער. זיינע רעדעס הובען תמיד איבערגעלאזט א טיפען רושם. פראָפ. חיות איז געווען אמונגער פון די אָנפיהרענדסטע פערזענ-ליכקייטען אין דער ציוניסטישער בעוועגונג, א רצה יקהרען איז ער געווען פער-זיצענדער פון גרויסען ציוניסטישען אקציאָנס-קאָמיטעט.

ווין, 14. דעצעמבער (טעלעגראפיש דורך יט״א) די פאמיליע פון נעטער ד״ר חיות בעקומט קאנדאלענץ-דעפעשען פון דער גאנצער וועלט. דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער אָרגאניזאציע ד״ר ווייצמאן האט צוגעשיקט א קאנדאלענץ-דעפעשע פון וועג.

אין דער דעפעשע זאגט ד״ר ווייצמאן, אז אין דעם נאמען האט ער פערלוי-רען א וועג-ווייזער און א פרענד, אז די ציוניסטישע אָרגאניזאציע האט אין איהם פערלוירען א מדריך אין הערצסטען זין פון וואָרט. נאכדם סאקאלאָוו האט צוגעשיקט א טעלעגראם, אז ער קומט פאָרגען צו דער לויה.

פון פוילען, דייטשלאנד, שווייץ, רומעניען און איטאליען זענען אריינגעקומען דעלעגאציעס צו דער לויה.

די וויינער יודישע קהלה צוזאמען מיט דער ציוניסטישער לאנדס-אָרגאַנ-ניזאציע האט גוט געקען א שריער-חודש פאר'ן גאנצען עסטרעכישען יודענטום.

יודישע אָפּטיילונג אויף דער אינטערנאַציאָנאַלער פרעסע-קאָנפערענץ אין קעלן.

אויס בעגקעניש צו דער כלה בעצאהלט ער מיט'ן לעבען.

שוידערליכע טראגעדיע אין פיטרקאָוו.

אנטיסעמיט טעאדאר פריטש ווידער געכאפט א פסק.

ווער האט געכטעז געוואונען אויף דער לאטעריע?

קאנדוקטאר פערגוואלטיגט א 16-יעהריג יודיש מעדעל אין א טראמוויי.

דער אויסוואורף האט איהר פערשטופּט ס׳מויל מיט א טיכעל און זי געשענדעט אין א בעוואוסטלאזען צושטאנד.

וואַרשא. (טעלעפאָניש פון אונזער קאָרעספּאָנדענט) נעכטען וועגען איז אין וואַרשא פאָרגעקומען א הימלשרייענ-דער שענדליכער טאט פון א טראמוואי-פיהרער איבער א 16-יעהריג יודיש מע-דעל. דער טראמוואי נומער 20 איז שפּעט אין אָוונד געפאהרען קען וואַ-ליע. בעי דער מלינארסקא גאס זענען אלע פאסאזשירען אראָב און אין טראַ-מוי איז איבערגעבליבען דאס 16-יעהריג יודיש מעדעל אליין. דער טראמוואי-סיתרער טשעסלאו פאוילעצקי האט מיט דעם מעדעל אָנגעהויבען צו פליר-טען, זיך צוגעזעצט צו איהר און זי בעשיט מיט פערשידענע קאָמפּליטע-טען. ער האט זיך צו איהר צוגערוקט אלץ נעהנער און נעהנער און פלוצ-ליג האט ער זי א וואָרף אנידערגעגע-בען אויף דער ערד, פערשטאָפּט איהר דאס מויל מיט א טיכעל, אז זי זאל נישט קענען שרייען און זי פערגוואל-דיגט. דאס מעדעל איז געבליבען ליי-גען א פער'חלשטע און שפּעטער הען זי איז צו זיך געקומען האט זי אָנגע-הויבען שרייען. מענשען זענען זיך צו-זאמענגעלאפען און געדרעען א פאליי-ציאנט, וועלכער האט ארעסטירט דעם אויסוואורף.

אין אויספאָרשונגס-אמט האט ער זיך נישט מודה געווען, אז ער זאל איהר האבען פערשטאָפּט ס׳מויל. נאך דער אויספאָרשונג האט מען איהם אָנגע-שיקט אין ווייטיק.

אוויאוינונג

Dr. Wołkowyski

Dr. med. H. Leichter

Dr. S. J. Szwajg

D. med. A. Mazur

די פערזאנען וואס האבען פראָטעס-טירטע וועקסלען פון פסח בלאט, זגערזשער — 38 —

טיכטיגע אינקאסענטען (קעס)

Dr. med. I. WAJNBERG

הנוכה-פרעמיע
פאר די לעזער פון „לאדזער טאגעבלאט"
וואס? — ווען? —
זעה מארגען אין פרייטאג-נומער „לאדזער טאגעבלאט"

כ׳גיהט אן צו צווירנען אלערליי גארן פאר מעסטיל- און שטריקן-בראנזשע ווי אויך אלערליי קינדער-גארן ווי: שפּיראלען, סניסערבאאק א. אז. וו.
צוגעגליכע פרייזען. רעיעלע און שנעלע בעהאנדלונג.
מעכאנישע צוהירנעריי
ה. רייכערט
פאבריק: וויעזשבאווא 6 (רוג פאמארסקא)
פריוואט-וואוינונג: וולסקארניא 50.

יודישער פרויען-פערבאנד צו אונטערשטיצען יודישע פרויען-ארבייט אין ארץ-ישראל (וו. י. ז. א.)
היינט, 8.30 אין אויגד קומט פאר די פייערליכע ערעפנונג פון קלוב איז לאמאל אויף קאשטשושקי 21 מיט דער בעטייליגונג פון פרוי בעלא פעוזנער פון אמעריקא, וועלכע וועט רעפערירען אויף ד. ט.: „די פרוי אלס שעפערין און צערשטערערין פון דער מענשהייט".
די אנגלשטונגס-רעדנ וועט האלטען פרוי ד״ר לעוויטע פון וואַרשא.
ביילעטען צו 1 זל. — מיט ארטנגאנג פון זאל.

אנטיסעמיט טעאדאר פריטש ווידער געכאפט א פסק.

ווער האט געכטעז געוואונען אויף דער לאטעריע?

קאנדוקטאר פערגוואלטיגט א 16-יעהריג יודיש מעדעל אין א טראמוויי.

אויס בעגקעניש צו דער כלה בעצאהלט ער מיט'ן לעבען.

שוידערליכע טראגעדיע אין פיטרקאָוו.

יודישע אָפּטיילונג אויף דער אינטערנאַציאָנאַלער פרעסע-קאָנפערענץ אין קעלן.

מוראדיגער פאגראם אין גרויסוואַרדיין.

חרוב געמאכט 6 יודישע שוהלען. — ספרי-תורות בעגאסען מיט נאפט און אונטערגעצונדען. — געראיבט, געמארדעט און געשענדעט. — יודען זיצען שבעה און רייסען זיך קריעה. —

די רומענישע רעגירונג איז פעראנטוואַרטליך פאר די פאגראמען.

בעקאמפערן די יריעה וועגן בלוטיגן פאגראם, וואס די רומענישע סטודענטן האבען אנגעשאדרשט אויף דער ירדישער בעפעלקערונג און גרויס-וואַרדיין, האב איך בעשלאסען תיכף צו פאהרען קיין רומעניען, כדי צו זאמלען אויפן ארט יריעות פון דער בלוטיגער שחיטה. נאך זוצערנע און צוריק, ווען כ'בין אריבערגעפאהרען די רומענישע גראניץ, האב איך געהאט די געלעגענהייט צו דערען מיט רומענישע יודען וועגן פאגראם. 5 צראקטערזסמיש דערבייאיין, וואס אויף ישראל יד אז אויסגעדריקט אויפן פנים די שרעק פון דעם „בלוטיגען דונסטאג". די יודען האבען מיר געבעטען צו דערען שמועס, ווי די קריסטלעך פאסאשטרען האבען חלילה, נישט דערהערען דאס וואַרט פאגראם. זיי האבען פשוט מורא, אז דער פאגראם זאל זיך נוט אנפאנ'חזר'ן תיכף און עגו...

ארטינקומענדיג קיין גרויסוואַרדיין דערפון זיך תיכף און די אויגען די פון שמולקעוויטש, והאדרשש און יודישען שארמאל. די גאסען שטעען אויס ווי אן אמת'ער מלחמה-פלאץ. אומעטום שטעהן בעשוואַלגענע מחנות מילטער און אנדער פול רומענישע-פאליציי.

אויף מריב און שריי בעגעגענט מען חורבות.

די יודישע קראמען זענען פארמאלט. די פראמוואען קארסטען נישט. אנפאר די חורבות פון די צושטערטע יודישע פארמגען שטעהן גרופשקעלעך יודען און פרויען, מיט פון וויינען, און אלע בילד הויבען זיי אויף די שרעקעדיגע אויגען צום הימעל.

די שטאט גרויסוואַרדיין פארמאגט א בעפעלקערונג פון 90 טויזנד נפשות, 60 פראצענט יודען, ס'רוב סוחרים און האנדווערקער. פון די פרעמדע, וועלכע ס'זענען מיר נאך שווערער מיר נעלונגען צוגויפצוגעמען, בין איך דערוואוסט פאלגענדעס:

דעם 27. נאוועמבער און געשעענט ווערען און גרויס וואַרדיין דער דייטשער סטודענטען-קאנגרעס, צו וועלכען זיך צוגעלאדען 6 טויזנד סטודענטען פון נאנצען לאנד. די רומענישע רעגירונג האט געגעבען 100 טויזנד דאלאר אנצוארדנען דעם קאנגרעס. די סטודענטען האבען אנגעלאדענט אויפ'ן קאנגרעס די ארטיגע מאלס און די יודישע ארגאניזאציעס. דער פארזיצענדער פון דער ארטיגער אוניווערסיטעט בין דער פאליציי-מאמע, ווען ס'האט אנגעהויבען די שלאכט מיט א יאהר צוריק. מען רעדט אויסגעהאלט די שיפען פון דער כ'נאגאגע און דורך די פענסטער האט מען אריבערגעוואָרפען די כלי-זהר, דאס גלאז און זילבער, די מעבעל פרלפ'ן אין צוגעפעגטערנג דאס אלץ, האט מען פאנדערגעלעגט א גרויס פאסיר, נישט צילאזערנג קוגעם עפעס צו ראטעווען.

די פאליציי און דאס מיליטער האט זיך רוהיג צוגעקוקט צו דער אַרבייט

פון די צשווילדשוועטע וואראלען. דער מוב האט זיך אבער דער מוראדיגער פאגראם נישט געגרונט. ס'האבען זיך אנגעהויבען בלוטיגע אנפאלען אויף יודען און די גאסען און די הייזער און די הייזער אין אין די געשעפטען. בעת די אנפאלען האט מען על פי מעות אויך צישלאגען אונזער רימעשער. אזוי זענען די 5 לוגאגעס בעפאלען א פאס, און אנגעטערנט אורם פאר א יאר האט מען אויהם אפגעשנומען די באר. אויף אזון ארט האבען די 5 לוגאגעס צושנומען א ספר-תורה אויף שמיטער און אנצונדען זי אין א טלית, האט מען דאס צושנומענע ספר געטראגען אנפאר די גאסען, זינגענדיג אנטיסעמיטישע לידער. ווען א יידישער בלל-מיר האט אנגעטרעט בי דער פאליציי, אז מ'זאל צוגעבען דאס געשטוילענע ספר פון די לוגאגעס, האט דער פאליציי-מאמע ראגט ערקלערט, אז ער האט נישט דערוויסען קיין כפשעיעלע פארארדנונג פון דער רעגירונג מאכט.

אַרויפצוואַרפען די שולד אויף די יודען.

קודם האט מען ארעסטירט דעם איגתאבער פון הייטעל „פארק הייטעל", ה' וויסלאוויץ, בעשולדיגענדיג איהם, אז ער האט פרעוויצירט די סטודענטען דערמיט, וואס ער האט אייגיג פון זיי פערוואונדעט, בעת ער האט זיך מערשיידיגט.

די אָרטיגע רומענישע פרעסע האט געגומען מערשרייבען קלאגען, אז די יודען האבען ארויסגעגאסען פון די מענסטער הייז וואסער אויף די סטודענטען.

א ששארקע אויפרעגונג האט דא ארויסגערופען די אינטערפעלאציע פון אסימילאטאר מעלדערמאן, וועלכער בעשולדיגט נישט די רעגירונג אין מאגראם, נאר די פויערים-פארטיי, וועלכע ששעהט אין דער אפאזיציע צו דער רעגירונג.

ס'איז דערבייא כדאי צו דערמאנען, אז די פאגראמען זענען פארגעקומען, בעת דער ד"ר וויצמאן געפינט זיך אין רומעניען, ווען דער רומענישער אינגערן-מיניסטער האט געבעטען צו בעזוכען דאס לאנד, כדי זיך איבערצוצייגען וי גוט די רומענישע רעגירונג בעציהט זיך צו איהרע יודישע בירגער.

ס'איז שוין די העכסטע צייט, אז די אויסערליכע וועלט זאל אויף א געהעריגען אופן געבען צו פערשטעהן די רומענישע רעגירונג אויף איהר געפעהרליכער פאליטיק, אונטערשטיצונג די כוליגאנעס צו פערגיסען יודיש בלוט וי וואסער.

גרויסוואַרדיין, 11. דעצעמבער.

מ. אָרענשטיין.

(נאוי דזיענניק)

האבען די ספרי תורות בעגאסען מיט נאפט און אונטערגעצונדען.

נאלעם, וו מ'האט חרוב געמאכט 6 יודישע שוהלען. האבען די 5 לוגאגעס זיך געלאזט צו דער נייער פרעכטיגער סינאגאגע, וועלכע און ערשט אויפגעשטאנען מיט א יאהר צוריק. מען האט אויסגעוואָרפען די שיפען פון דער כ'נאגאגע און דורך די פענסטער האט מען ארויסגעוואָרפען די כלי-זהר, דאס גלאז און זילבער, די מעבעל פרלפ'ן אין צוגעפעגטערנג דאס אלץ, האט מען פאנדערגעלעגט א גרויס פאסיר, נישט צילאזערנג קוגעם עפעס צו ראטעווען.

די פאליציי און דאס מיליטער האט זיך רוהיג צוגעקוקט צו דער אַרבייט

פון די צשווילדשוועטע וואראלען. דער מוב האט זיך אבער דער מוראדיגער פאגראם נישט געגרונט. ס'האבען זיך אנגעהויבען בלוטיגע אנפאלען אויף יודען און די גאסען און די הייזער און די הייזער אין אין די געשעפטען. בעת די אנפאלען האט מען על פי מעות אויך צישלאגען אונזער רימעשער. אזוי זענען די 5 לוגאגעס בעפאלען א פאס, און אנגעטערנט אורם פאר א יאר האט מען אויהם אפגעשנומען די באר. אויף אזון ארט האבען די 5 לוגאגעס צושנומען א ספר-תורה אויף שמיטער און אנצונדען זי אין א טלית, האט מען דאס צושנומענע ספר געטראגען אנפאר די גאסען, זינגענדיג אנטיסעמיטישע לידער. ווען א יידישער בלל-מיר האט אנגעטרעט בי דער פאליציי, אז מ'זאל צוגעבען דאס געשטוילענע ספר פון די לוגאגעס, האט דער פאליציי-מאמע ראגט ערקלערט, אז ער האט נישט דערוויסען קיין כפשעיעלע פארארדנונג פון דער רעגירונג מאכט.

ארויפצוואַרפען די שולד אויף די יודען.

קודם האט מען ארעסטירט דעם איגתאבער פון הייטעל „פארק הייטעל", ה' וויסלאוויץ, בעשולדיגענדיג איהם, אז ער האט פרעוויצירט די סטודענטען דערמיט, וואס ער האט אייגיג פון זיי פערוואונדעט, בעת ער האט זיך מערשיידיגט.

די אָרטיגע רומענישע פרעסע האט געגומען מערשרייבען קלאגען, אז די יודען האבען ארויסגעגאסען פון די מענסטער הייז וואסער אויף די סטודענטען.

8 יודישע הרוגים.

אזון אנ'אויסגערעכנט גרויסע צאהל שווער אין לעבן פערוואונדעט.

צוריקפארערונג פון גרויס-וואַרדיין האבען די 5 לוגאגעס פערדעלטען דעם צוג אויף ישרש סטאציע, און געשלאגען מיט דאלאר די יודישע פאסאגירען.

אזוי האבען די חיות אין מענשען-לעבען שטאלט חרוב געמאכט און פלוינגערט די סינאגאגע, די וואוכנע פון דארמיגען רב און צדאבורט אנגעהליגע יודישע געזעלשאפט. און א פיסעל א פלעגערן פער גען אין אויך פארגעקומען אזא פאגראם און שטעטל פאקא. אבער נאך אזוינע טאג פון די פאגראמען האט די מאכט געגומען

אַרויפצוואַרפען די שולד אויף די יודען.

קודם האט מען ארעסטירט דעם איגתאבער פון הייטעל „פארק הייטעל", ה' וויסלאוויץ, בעשולדיגענדיג איהם, אז ער האט פרעוויצירט די סטודענטען דערמיט, וואס ער האט אייגיג פון זיי פערוואונדעט, בעת ער האט זיך מערשיידיגט.

די אָרטיגע רומענישע פרעסע האט געגומען מערשרייבען קלאגען, אז די יודען האבען ארויסגעגאסען פון די מענסטער הייז וואסער אויף די סטודענטען.

8 יודישע הרוגים.

אזון אנ'אויסגערעכנט גרויסע צאהל שווער אין לעבן פערוואונדעט.

צוריקפארערונג פון גרויס-וואַרדיין האבען די 5 לוגאגעס פערדעלטען דעם צוג אויף ישרש סטאציע, און געשלאגען מיט דאלאר די יודישע פאסאגירען.

אזוי האבען די חיות אין מענשען-לעבען שטאלט חרוב געמאכט און פלוינגערט די סינאגאגע, די וואוכנע פון דארמיגען רב און צדאבורט אנגעהליגע יודישע געזעלשאפט. און א פיסעל א פלעגערן פער גען אין אויך פארגעקומען אזא פאגראם און שטעטל פאקא. אבער נאך אזוי טאג פון די פאגראמען האט

אַרויפצוואַרפען די שולד אויף די יודען.

קודם האט מען ארעסטירט דעם איגתאבער פון הייטעל „פארק הייטעל", ה' וויסלאוויץ, בעשולדיגענדיג איהם, אז ער האט פרעוויצירט די סטודענטען דערמיט, וואס ער האט אייגיג פון זיי פערוואונדעט, בעת ער האט זיך מערשיידיגט.

די אָרטיגע רומענישע פרעסע האט געגומען מערשרייבען קלאגען, אז די יודען האבען ארויסגעגאסען פון די מענסטער הייז וואסער אויף די סטודענטען.

8 יודישע הרוגים.

אזון אנ'אויסגערעכנט גרויסע צאהל שווער אין לעבן פערוואונדעט.

צוריקפארערונג פון גרויס-וואַרדיין האבען די 5 לוגאגעס פערדעלטען דעם צוג אויף ישרש סטאציע, און געשלאגען מיט דאלאר די יודישע פאסאגירען.

אזוי האבען די חיות אין מענשען-לעבען שטאלט חרוב געמאכט און פלוינגערט די סינאגאגע, די וואוכנע פון דארמיגען רב און צדאבורט אנגעהליגע יודישע געזעלשאפט. און א פיסעל א פלעגערן פער גען אין אויך פארגעקומען אזא פאגראם און שטעטל פאקא. אבער נאך אזוי טאג פון די פאגראמען האט

אַרויפצוואַרפען די שולד אויף די יודען.

קודם האט מען ארעסטירט דעם איגתאבער פון הייטעל „פארק הייטעל", ה' וויסלאוויץ, בעשולדיגענדיג איהם, אז ער האט פרעוויצירט די סטודענטען דערמיט, וואס ער האט אייגיג פון זיי פערוואונדעט, בעת ער האט זיך מערשיידיגט.

די אָרטיגע רומענישע פרעסע האט געגומען מערשרייבען קלאגען, אז די יודען האבען ארויסגעגאסען פון די מענסטער הייז וואסער אויף די סטודענטען.

8 יודישע הרוגים.

אזון אנ'אויסגערעכנט גרויסע צאהל שווער אין לעבן פערוואונדעט.

צוריקפארערונג פון גרויס-וואַרדיין האבען די 5 לוגאגעס פערדעלטען דעם צוג אויף ישרש סטאציע, און געשלאגען מיט דאלאר די יודישע פאסאגירען.

אזוי האבען די חיות אין מענשען-לעבען שטאלט חרוב געמאכט און פלוינגערט די סינאגאגע, די וואוכנע פון דארמיגען רב און צדאבורט אנגעהליגע יודישע געזעלשאפט. און א פיסעל א פלעגערן פער גען אין אויך פארגעקומען אזא פאגראם און שטעטל פאקא. אבער נאך אזוי טאג פון די פאגראמען האט

תענית צבור איז גאנץ רומעניען.

בוקארעסט, 14. דעצעמבער (טעלעגר. דורך יט"א) דער הרב הכולל פון רומעניען ד"ר געמיראנער האט ארויסגעלאזען אנ'אויפרוף צו דער גאנצער יודישער בעפעלקערונג אין רומעניען, וועלכע ווערען אויפגעפאדערט צו פאסטען אין דעם טאג, ווען מ'וועט ברענגען צו קבורה די פערברענטע ספרי-תורות.

דועל צווישען די אונגארישע און רומענישע סטודענטען.

בודאפעסט 14. דעצ. (א.ו.ו.) אין צוזאמענהאנג דערמיט, וואס דער מאגראם אין גרויס-וואַרדיין איז געווען גע-ווענדעט נישט בלויז געגען יודען, נאר אויך געגען אונגארן, האט דער סער-באנד פון די אונגארישע סטודענטען אין בודאפעסט ארויסגעשיקט א פראטעסט צו די רומענישע סטודענטען מיט אנ'אויפ-פאדערונג פון א סאמיסבעקציע. די אונ-גארישע סטודענטען לעגען סאר, אז די רומענישע סטודענטען זאלען אויסמעת-לען זייערס א פארשטעהער, וועלכער זאל אין נאמען פון דער גאנצער רומענישער סטודענטשאפט געהן צו א דועל מיט א פארשטעהער פון דער אונגארישער סטו-דענטענשאפט.

וועז קען א איינציגער שפייזער בעפרייט ווערען פון מיליטער?

(ב) לוים אוסמאן וועגען מיליטער-דינסט בעקומען אדרעטשעניג בי'ן 23. לעבענס-יאהר די איינציגע שפייזער און דאן ערשט ווערען זיי ארטגעצויגען אין מיליטער.

מיר מאכען דעריבער אויפמערקזאם, אז אין די פאלען, ווען די איינציגע שפייזער זענען ארטגעצויגען געווארען אין מיליטער, דארף מען זיך ווענדען מיט א בימע צום רעגירונגס-קאמיסאריאט צושטעלענדיג גלייכצייטיג דאקומענטען, וואס זאלען בעווייזען די ריכטיגקייט פון דער בימע. אויב עס שטעלט זיך דערגאנץ ארויס, אז נאך דעם איינציגען שפייזער קען די פאמיליע ווירקליך נישט אויסקומען, קען דער מאבארעטע בעפרייט ווערען פון מיליטער.

די סהלה-פערטרעטער ביים דעגירונגס-קאמיסאר.

(ג) אויף זיין עהרענצכטיגען וויזיט אין דער קהלה, האבען געכטען אבגע-שטאמטע געגען-וויזיטען דעם גרעם לאדזער רעגירונגס-קאמיסאר סטעפאנ-סקי די ה"ה פרענקעס רוב און גימאן.

אין געשפרעך צווישען רעגירונגס-קאמיסאר און די קהלה-רעפרעזענטאנ-טען האט זיך דער רעגירונגס-קאמיסאר אינפארמירט וועגען דעם מצב אין לאדזער קהלה, צוזאגענדיג צו טון דאס מעגליכע, כדי נעכטיקופען די וואוגשען פון דער קהלה.

גמנסיה
— של —
יצחק קצנלסון
Cegielniana № 28.
עס ווערען נאך אנגענומען קינדער אין נייע - געעפענטע אנפאנגס - קלאס אין עלטער פון 5½ יאהר אן.
מיט אויך אין בעקאנטען גן - ילדים (פרעבעל-שולע).
די דירעקציע.

דער מארגענ'דינער
פרייטאג-נומער
— פון —
„לאדזער טאגעבלאט"
מיט ערשיינען אין א גרעסערן פארמאט און ברענגען א גאנצע עה אַרטיקלען און פעליעטאנען פון די בעסטע שריפטשטעלער
אַנאנסען ווערען אנגענומען היינט אַ נאַנצען טאג.

פראַקטישע און ביליגע קאך-מאַשינקעס.

(—) אין נעגענווארט פון פרעמדע פארשטעהער און אינגעלארענע נעסט אין די טעג און לאזאל פון דער לאדזער שלעסטראוניע דעמאנסטרירט נעווארען א גנץ עלעקטרישע קאך-מאשינקע, וואס אין עלאל צו מאכען א אויבערעהרעגיש אז דער דזיזלזכער ווערשאפט.

אויף דער דאזיגער קאך-מאשינקע קען מען אין משך פון 15 מינוט אפקא-כען דאס בעסטע מיטאג פאר א פאמי-ליע פון שטולע פערזאן, דערבי קאסט דאס סאכען פול בולוגער ווי מיט קוילען און אנדערע ברען-מאטעריא-לען.

די דאזיגע קאך-מאשינקע אין א נייער מעכנישער אויפמו. וואס ווערט שטארק פערשפרייט אין אויסלאנד און האט אויך די בעסטע שאנסען פער-שפרייט צו ווערען אין פוילען אין אנ-דערע אין לאנד.

היינט אַ בליטער-טאג פאַרן „החלוץ".

היינט, דאנערשטאג ארדענט אין דער קאמיטעט פון „תחלוץ" אין לאדז א אפצייכנונגס-טאג לטובת דעם „קרן-החלוץ".

דער „קרן דחלוץ" נוט די מעגליכקייט הגדרשטער חלוצים זיך צו צוברייטען אויף צו פאהרען קיין ארץ ישראל, פער-ווירקליכען מיט זייער אמגער ארבייט דעם ציוניסטישען אידעאל. עס איז צו האפען, אז די לאדזער יידישע בעפעל-קערונג וועט זיך ווארים אפרופען אויף אויפגעבן דעם אפצייכנונגס לטובת די חלוצים.

דער גרויסער און קלוגער קאָנג-פו-סטע, דער כינעזישער חכם האט געזאגט: קשוע רעגע - אויף, ווען מערשכורט, גור טע מאכט אויגן דער-קענען די עכטע חכמה, ערינקט נור די
טהיי
LYONS

וואס ווערט היינט געשפילט

אין די טעאטערן און קינאס?

פילהארמאניע — „די מאמע פון דער וועלט".

אررט — „די מוזיקע".

שטאטיש-טעאטער — 7.30 אוי. „מיזוואלעניע".

מאטולארני — אויף אגראדאמא 18 „כלאפי".

אויף פיעריקאווער 295 „גרי-גרי".

קאמער-טעאטער — „פרא-סלאמי".

נאגג — „שקאלא פאצאלונקוב".

ספלענדיד — 12 „דיאמאנטען".

גראנד-קינאָ — „דער דעמען פון צירק".

אדעאָן — „די אינזעל פון מער-פאלענץ".

נאָוואשטשי — „ווי עס עגדיגט זיך די גאס ...".

קאָרסא — (1 „דער בונט פון בלוט און אמזען" 2) „די גליבשע".

שטאטיש קינאָ — „דעקאבריסטען".

ווייסער זאל
„מאנטייפעל"
זאכארניא 43.

„אررט"
ארטיסטישער רעסטאָראן און קאמער-טעאטער
אונטער דער לייטונג כ. בראָדערזאָן
היינט דאנערשטאג, ד. 15-טן
לעצטער טאג
פון צוויטען גרויסען פראגראם
די מוזיקנקע
אויסגעגעבן
אָנהויב פינקטליך 9.15 אָוועגד
מוזיק. לייטער: הענעך קאָן.
בילעטען צו בעקומען פון 5 נאכם.
שטאט פון 1 אַ זייגער.

לאָדזער טאָגעבלאַט

דער רעדאַקטאָר: נעמט-אָזן פון 6 ביז 7 אין אָוונד.
נישט בעשטעלטע מאַנוסקריפּטען ווערען נישטצוריקגעשיקט.

„Lodzer Tageblat", Łódź, Piotrkowska 16, Skrz. poczt. 16 :אדרעס
מעלדונגען פון רעדאַקציע 57. אַדמיניסטראַציע 47.

אונזער איינציגע דאהל-סיסטעם.

זייער פיל טומעל און צווי-בלוט האָט אַרויסגערופען דער מעוטים-בלאַק מיט יאָהר צוריק, ווען דער קסיאַנדז ליוטשעלאַווסקי האָט מחבר געווען די איבערשטיצונג „דאהל-תקנות צום פיים און סענאַט", און—אויך איצט, ווען דער קסיאַנדז איז שוין נישט, אָבער זיין חבור איז געבליבן. עס איז דאָך געווען קלאָר שוין מיט פינף יאָהר צוריק, אַז די דאָרטיגע „תקנות", ווען די מעוטים וואָלטען געגען זיי נישט געקאָמפט, האָבען בעדאַרפט מערקלעכערן די צאָהל דעפּוטאַטען פון די מינדערהייטען ביז גאָר, ביז אַ נישטיגען חיטעלע. עס איז הייטער קלאָר געווען גאָר אַלעמען, אַז בעזייטיגען די דאָזיגע סכנה האָט מען געקענט, גאָר שטענדיג האָט אַ ברייטערן און וואָס אַנ'ענערן בלאָק צווישען די מעוטים-פעלקער.

י. גרינבוים האָט דעמאָלט דעם דאָזיגען בלאָק גלענצענד דורכגעפיהרט, און אַזוי אַרום האָט זיך פערזאַמעלט אין דעם „ערשטען געזעצגעבערישען אָרגאַנהליכען" סיים אין פמות און אין איכות אַ גרויסע און אַ היכסיגע יודישע פאַרטרעטונג, וועלכע האָט נאָכדעם אָפּגעטון אַ גרויסע און אַנ'אויסדאַנקבאַרע שיך אַרבייט אין דער לאַנדער און שוערער מלחמה פאַר יודישע בלוטבאַרעכטיגונג אין אויליען. אָבער שוין דעמאָלט האָבען זיך די גאַנץ און האַלב-אַסימילירטע יודען פון אַנהויב אָן דערשראָקען פאַר דעם „האָט וועט זאָגען דער פּוילישער פריץ אָדער פּאַליציי-קאָמיסאַר ז" און זענען אויעך צו די וואהלען מיט אונטערשטייגיג הע־ען, בויגענדיג און בוקענדיג זיך...

די גאַנץ-אַסימילירטע יודען זענען מאוס אויף שטענדיג דורכגעפאַלען. די האַלב-אַסימילירטע יודען אָבער האָבען געשפּילט מיט גליקן אַ גליקליכער צופאַל, אַז זיי מסצה געווען פאַר זייער „אַחדות'דיגער „פּאָליטיק"... די פּוילישע צייטונגען, בפרט די „נאָש-פאַטערלענדישע", האָבען דאַן פרעיש עולם געזאָגט דער יודישער בנידה".

איצט אָבער האָבען מיר שוין הייטער אונז די גאַנצע פינף-יאָהריגע שטורם-ונד קאַדענץ פון סיים: מיר קענען זיך ארויסקוקען און פרעגען — „וואָס האָט אונז דער מעוטים-בלאָק געגעבען?". דער עצטער איז: דער בלאָק האָט אונז מער-אַלפען אַרייגצוברענגען אין סיים אַ גרויסע יודישע פאַרשטעהערשאַפט. דאָס איז געמאָלט געווען דער עיקר. און, הייטער, האָט ער אַביסעלע דערגעהנטערט די אינדיווידועלע אינטעליגענץ פון אַלע מעוטים צווישען זיך! דאָס איז אַלץ! די, וואָס האָבען דעמאָלט פרעיש-עולם געזאָגט דער „יודישער בנידה"—אַדרבא, זאָלען אויסווייזען נישט גאָר וועלכען עס איז אַקט פון בנידה, נאָר לכל הפחות—פון יודישער „נישט לעשאַלער האַלטונג לגבי דער פּוילישער מלוכה", וועלכע דער בלאָק האָבען ארויסגערופען! אַדרבא! זאָל דאָס עמיצער אויסווייזען! אויף דערויף גאָר וועט זיך קיין בעלן נישט געפינען, ווייל די גאַנצע בעשולדיגונג איז לכתחילה אויפגעבויען אַ פאַלשע, אַ אויסגעדראַכטע...

נישט קוקענדיג אויף דעם, האָבען איצטער, ווען עס האָט זיך אונטער דעם פון לעבען ווידער אָנגעהויבען צו שאַפען אַ בלאָק פאַר די וואהלען, די פּוילישע צייטונגען, און בפרט די אָפיציעזע, אויפגעהויבען אַ געוואַלד-געשרי געגען דער „יודישער בנידה"! ערשערוויי טרעטען ארויס אפילו געוויסע בעאַמטע מיט דאַרשוגקעס לגבי די יודען. וועלכע וועלען זיך דערוועגען נעמען אַנ'אַנפיל אין בלאָק!...

וואָס ווילען זיי אַלץ?

אויב דער בלאָק האָט זיך פון איין זייט ארויסגעוויזען גיז איצט דער עיקר אַ טעכנישער וואהל-אַפּאַראַט, וועלכער שפּעטער מעסט אויף דעם בעדען פון פּוילישער מלוכה-שאַפעליכקייט, און—פון דער אַנדער זייט, אַלס אַ אָרגאַנ־ען, וואָס וויל, לכל הפחות, דערגעהנטערן צווישען זיך די מעוט-פעלקער פון דער, בוז מען איהם דאָך בעגריסען אַלס אַ זעהר נוצליכען פאַר דער פּוילישער מלוכה-אויפגאַבע!

אין אַ לאַנד, ווי פּוילען, וועלכע האָט אין זיך אַריינגענומען אַזוי פיל נישט יודישע עלעמענטען, איז דאָך דער גוט-פּרעמיד מאַכען פון די דאָזיגע עלעמענטען אַן אינטיגע פּאָליטיק, וואָס קען די מלוכה קאָנסאָלידירען און אינהאַלטען אין אַ פעסטען שלום און אַ זיכערן פרד! דער אַלט-פערשימעלטער Divide et impera (צוטייל און אונטערוואָרפען!) האָט דאָך בפרט פאַר די לעצטע 40 יאָהר מאוס באַנקראָטירט!

אויב אָבער אַ געוויסער טייל „רעגירונגס-פרענדליכער" פרעגט און בעאַמטע־ען ארויס געגען דעם מעוטים-בלאָק, איז דאָך אַ סימן, אַז זיי שטרעבען אונ־ום אַלטען עפּפּרעך-רוסישען אופן פון בעגעמען זיך צו די מעוט-פעלקער פון לאַנד דערפון איז דאָך געדרונגען, אַז אונטער דעם „פערפלוכטען נאַציאָנאַליזם", ען זיי האָבען אַזוי פיינט, פערשטעהען זיי אַלץ נאַציאָנאַליזמען חוץ דעם פּוי־, וועלכער מוז זיי אַלעמען נאָך זייער מענונג, מיט געוואַלד דערשלינגען, קוקענדיג דערויף, וואָס מיט אַזאַ שלונג קען זיך אַ מלוכה אָנהויבען אַ מאַל־ען...

בלויז אַזאַ מין פּאָליטישע השגה קען בעקעמפען דעם פרעמדען נאַציאָנאַליזם נישט אַריבערגעהענדיג צו דעם אינטערנאַציאָנאַליזם!..

אַבער אונז יודען, איז דער בלאָק — דער אינטיגער וואהל-סיסטעם, אין וועלכ־ען גוישיגען זיך אונזערע פּאָלישע אינטערעסען הן אין הוות און אין עתיד, אייגער בלאָק שטערט די פּוילישע יודען בשום אופן נישט צו בלייבען לויאַל און פרענדליך צו דער פּוילישער מלוכה, ווי ביז איצטער!

ד"ר יעקב וויגאַדסקי.

מלוכה-סובסידיעס

פאַר דער יודישער קהלה איז וויעזו.

וויעזו (יט"א) בון. אונט האָט נאָך אין וויעזער יודישע קהלה נישט בעקאָמען קיין שום סובסידיע מצד דער רעגירונג אויף מצד דער וויעזער שטאָט־מעמוטרע, הגם די עסטרייכישע בונדעס־רעגירונג און די וויעזער שטאָט־עמוות־ות שטעהן דערווייל נעזעצליך פערפליכ־טעט. די יודישע אמונה דאַרף לוים די אַוטאָנאָמיסטישע געזעצען פון דער עסטרייכישער רעפּובליק פאַנקט וויי אַלע אַנדערע רעליגיעזע געמיינדעס, געגוסען פון דער עפנטלעכער אַנטערשטיצונג און בעתאַמען אַנ'אַנטשפּרעכענדע פון דער רעליגיעזער קהלה אין וויעזו.

א פאַלעסטינער פילם איז ירושלים

וועגען די געשעהענישען פון די לעצטע 10 יאָהר.

ירושלים (יט"א) דער יודישער פילם-אַפּשניידער ח' יעקב בן-דוד האָט דאָ דערמאַנסטרירט אַ פילם א. ב. „די אויפגעבען", וואָס שילדערט די יודישע און אַלגעמיינע געשעהענישען אין ארץ ישראל פאַר די לעצטע 10 יאָהר זאַמט דער פערשעפענטלעכונג פון דער פאַל־דיר-דעמאָנסטראַציע. דער דאָזיגער פילם איז דורכגעפירט געוואָרען געמשפּרע־לעכער צו דער היסטאָרישער וויכטיגקייט אין אַלגעמיינע געשעהענישען אין ארץ ישראל פאַר די לעצטע 10 יאָהר זאַמט דער פערשעפענטלעכונג פון דער פאַל־דיר-דעמאָנסטראַציע. דער דאָזיגער פילם איז דורכגעפירט געוואָרען געמשפּרע־לעכער צו דער היסטאָרישער וויכטיגקייט אין אַלגעמיינע געשעהענישען אין ארץ ישראל פאַר די לעצטע 10 יאָהר. דער דאָזיגער פילם איז אַ „די אויפגעבען", וואָס שילדערט די יודישע אין אַלגעמיינע געשעהענישען אין ארץ ישראל פאַר די לעצטע 10 יאָהר. דער דאָזיגער פילם איז דורכגעפירט געוואָרען געמשפּרע־לעכער צו דער היסטאָרישער וויכטיגקייט

לאדזער כראניק.

רע גי סטראציע פון יאהרגאנג 1907

דאס פאליציאיש-מיליטערישע ביורא פון פאגיסטראט מאכט בעקאנט, אז הייגט, דעם 15. דארפען זיך שטעלען צו דער רעגיסטראציע אין לאקאל אויף שראזונטאג 10. די געבוירענע אין 1907, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון 12. פאליציי-קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון N ביז Z, ווי אויך די. וואס וואוי-נען אויפ'ן שטח פון 13. קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון A ביז K באורגען, פרייטאג דארפען זיך שטעלען די, וואס וואוינען אויפ'ן שטח פון זעל-בען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען-נעמען פון L ביז Z.

פאר נישט צושטעלען זיך אהן א נעהאריגען מאטיו אין ריכטיגען טערמין דראהט א שטראף פון 50 זל. אדער 6 וואכען ארעסט אדער אויך גלייך שטראפען צוזאמען.

אסאדעמיע לכבוד פרעזידענט נארוטאוויטש.

(ב) זונטאג, ד. 18. וועט פארקומען אין „פילהארמאניע" א פייערליכע אקע-דעמיע צום געדענק פון פרעזידענט נארוטאוויטש. די אקאדעמיע ארגאניזירט א ספעציעלער קאמיטעט מיט פרעזעס פון שטאט - ראט אינוש האלצגרעבער פראנ.

נאכט-דיזשור אין די אפטייקען.

הייגט דיזשורירען אפטייקען פאלגענדע אפטי-קען: ליסיעץ פיקטריקאווער 193, מילער ריעטריקאווער 46, גרשקאווסקי קאנ-סטאנטינער 15, גערטנער ציגעל גאס 64, ליקוויראווסקי אלעקסאנדערער גאס 47, אנקעלעוויטש אלטער מארק 9.

היינט ווערט געעפענט א יודישער פרויען-קלוב אין לאדז.

דער קלוב ווערט נעשאפען דורך דער לאדזער אפטיילונג פון דער אלווערלטליכער יודישער פרויען-ארגאניזאציע. — פרוי בעלא פעווזנער פון אמעריקא, איינע פון די הויפט-טוערינס פון „ה.י.ז.א." בעמיילינט זיך אין דער פייערונג.—

פרוי פעווזנער גיט א אינטערוויואו דעם פערטרעטער פון „לאדזער טאגעבלאט" וועגען די אויפגאבען פון דעם „ה.י.ז.א." און פון דער יודישער פרוי.

ראם יודישע לאדז ווערט היינט רי-כער מיט א טיר וויכטיגער אונטערנע-מונג — דאס איז א קלוב פאר יודישע פרויען, וואס וועט זוכען ווערן דער צענ-טראל-פונקט פון דער אונטערלינגטער יודישער פרויען-וועלט און אנדערע שטאדט.

דער נייער יודישער פרויען-קלוב ווערט נעשאפען דורך די מיטגלידער-רינגס פון דער לאדזער אפטיילונג פון אלווערלטליכען יודישען פרויען-פערבאנד אויף צו שטיצען די יודישע פרויען-ארבייט אין ארץ ישראל ו. י. ז. א.) און וועט זיך געפינען אויף קאשטשיש-קא 21.

די פעטרליכע ערעפנונג פון פרויען-קלוב פינט פאר היינט נאכט 9 אוו

נעכטען זענען די ביינער פון יוסף אוריזאהן ז"ל איבערגעפירט געווארען פון לאדז קיין ארץ־ישראל.

גרויסער עולם איז געקומען אויפ'ן בית־עולם אפצוגעבען דעם לעצטען כבוד דעם פערשטאר־בענעם פאפולערן ציוניסטישען עסקן.—איינדרוקספולע מאמענטען פון דער זעלטענער „לויה".

(ג) דאס אנבערפיהרען די בימער פון פאפולערען אז אלגעמיין פעלינב־שען ציוניסטישען עסקן און דער „ווער העירלי" די יוסף אוריזאהן ז"ל קיין ארץ ישראל, וואס אין געלסטן פארגעקומען, איז געווען העלסט אינטערעסאנט.

שוין 9 פרוה האבען אויפ'ן בית־עולם זיך פערזאמעלט לויטים פון נאטער אין פארשטערער פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע, וועלכע האבען בעטע־ווארנט די לעצטע ארבעטען בעים צו־אמען דעם קבר, און וועלכע עס האט ווערהאט דער קערפער פון יוסף אוריזאהן ז"ל.

האלב 10 אזייגער איז אנגעקומען מיט דעם שאמעטישען סאנדיטאר־אפט ר"ר ווילאנד, א בעקאנטער פון צוויל־שאנער־אפט, ווי אויך אן פאפאראזנוק מיט שלולע פאליציאנטען פון דרייען אמיטאריאט. דערויף זענען די מיט־גלידער פון „חסד של אמת" צוזאמען מיט די קברים צוגעגעטען ארויסגע־טען פון קבר דעם ארץ.

דער צוגבלעגער קאסטען מיט די בייגער פון נפטר איז ארויסגעגע־וואָרען פון קבר און ארויסגעלעגט אין קבר אז אויבערגעלעגט אין אספעציעל צוגעריכטען לאסטען, וועלכער איז פון קלאפט און ארומגעשנורט גווארען און יעד אנוועזענהייט פון די פארשטאר־אויסגעשטילט דאס טרויעריגע בילד פון דער מאלה.

ד"ר ווילאנד האט ארויפגעלעגט לאט זינגען אויף די שנורען פאס'ם קאסטען, אויסגעשריען צרהבלוקאט אין צווי שפוטפלאצען. די פאפורען זענען אנ־מערגעשריבען געווארען דורך די פאר־שטעער פון דער מאלה, מיט אויך הרבן פארשטעהער פון דער ציוניסטישער אר־גאניזאציע און לאנדו, ה' מרדכי מרחוב.

„חסד של אמת" האט דאן אנגעריש־רעט דעם פערזאמעלטען קאסטען מיט א־ווינ מרחוב.

„חסד של אמת" האט זיך אויסגעגע־דעט פון מסבלי־ר פון מסבלי־ר פון „חסד של אמת" און די קוטשער פון „בית יוסף" מיט ה' רעטסאנוסקי בראש.

אויפ'ן חויף פון בית־עלטן, ווו אויך אין דער שחל איז געווארען דער עולם עס זענען געקומען פארישעהער פון אלע ירישע־אגאנגען, פון די ירישע ערגאנזאציעס, פון די ירישע ערגאנזאציעס אנטסמיטיעס, פון די ירישע שאלען, פליגאנטפישע פעראיינען, ווערמשאפטלעכע ארגאניזאציעס אזוו־וו. וואס זענען געקומען אפצוגעבען דעם מעמ־לעכען כבוד יוסף אוריזאהן ז"ל.

די מיטגלידער פון „מפני" האבען אנגעפיהרט מיט דער אדרעס.

ארום 12 אין די שחל, וואו עס איז געשטאנען דער ארון, געווען אנגעפלאט צוזאמען דעם גרויסען עולם וואס זיך

אויסגעשטילט דאס טרויעריגע בילד פון דער אלטנה אריסאן, וועלכע איז גע־קומען צו דער צווייטער לויה פון אנדער מאן.

די עקסטליוטע בלי־ווייטע פון דער פון די יידישע נומאציאלע מיט די עכט־לעכען פון יידישען רעגעמענט זענען אויפגערויפען געווארען אויף בויט וי־טען שוהל־בעלעטער, אויף וועלכען עס זענען אנגעצונדען געווארען נשמה־ליכט אין דער סימבאלישער אנטפער דער לויטונג פון דיריגענט דערגעשאנ־סון האט בי אנ־אלסמפלאטר שטו־מוג פון עולם אפגעווגען „אדם יסורו מעפר".

פרעזיגער ד"ר מ. ברוירא האט דע־רויף געהאלטען און פוילמיל אנגעגען חסדר מאכ'ן פערשטארבענעם, וועגען דער פערזשלוסטיגטעם פון יוסף אריזאהן ז"ל, וועגען זיין אנטשלאסענע, אפטער־וולגנקטעם לעבנס דער ירישער ווא־; און דער פערזאן פון נפטר האט געשע־טעם אנ־אנפערגנוגעטע לחטע צו אלעם, וואס אין געווען ירישע, ציוניסטיש.

בעת ד"ר ברוירא געווארענט זיך מיט יוסף אוריזאהן ז"ל אונם נאטען פון אלע מלוים, האבען זיך פערזאמלט געשטעלט בי אלעמען אין די אויגען.

אונ'ם נאטען פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע האלט אנ־ווארטען חסדר ה' צבי לוטוון; מטר לאדזער „מזרחי" געווארענט זיך מיט הארצינע ווערטער ר' משה העלמאן.

דער. א. פערלסמאן וויינט אז אויף אר־ויסאנ'ם לוסטיגער פערזשלוסטיגט און דער נאציאנאלער ארבייט, וועלכער ער האט זיך געווידמעט מיט פעזיטיווקייט אין אר־ויסגעגעבען אויף אנדערע אר־ויסגעגעבען אויף בויט וי־טען שוהל־בעלעטער, אויף וועלכען עס זענען אנגעצונדען געווארען נשמה־ליכט אין דער סימבאלישער אנטפער לויטונג פון דיריגענט ה' מרדכי לוטוון, פון דיריגענט ה' מרדכי לוטוון, פון דיריגענט ה' מרדכי לוטוון.

אויפ'ן חויף פון בית־עלטן, ווו אויך אין דער שחל איז געווארען דער עולם עס זענען געקומען פארישעהער פון אלע ירישע־אגאנגען, פון די ירישע אר־גאניזאציעס, פון די ירישע אר־גאניזאציעס, פון די ירישע אר־גאניזאציעס

לאדזער טאגעבלאט № 287 Lodzer Tageblat

די זאנגען און דער דעמב.

(ענדע פון זייט 3).

אלדאט, הינדענבורג — א גרויסער אטריאט".

צי לודענדארף איז טאקע געווען אזא גרויסער סאלדאט, ווי מען האט זיך פאר־גשטעלט, ווייס איך נישט. די קריטיקער זיינען לטקענען דאס. אבער אויב „סאל־דאט" מיינט: טרעי, מוזט: דיסציפלין, מיינט: דינען — איז לודענדארף גאר קיין סאלדאט נישט. ער איז אן אנארכי־שער מענש, האט קיין זיך נישט ארייג־פאסען, האט חיל זיך נישט אונטערארד־נען.

אבער הינדענבורג איז א פאטריאט. אין דעם גוטען — אין דעם שלעכטען זין פון דעם וואָרט. א פאטריאט, וואָס האט נישט קיין אנדער אידעע ווי: פא־טערלאנד. נישט מענש, נישט קולטור געמיינשאפט — נאר לאנד, נאר פאלק.

דארף עס דאס פאלק,—איז אכזריות, איז שהיטה, איז צושטערונג נישיג — גוט, דארף עס דייטשלאנד האבען — איז די שלאכט בײַ טאנענבערג, זענען די אומצעהליגע קרבנות פון די אייגע רוסישע סאלדאטען, וואָס זענען דערמרוג־עען, דערשטיק, לעבעדיג בעגראבען גע־וואָרען אין די מאזורישע זומפען.

עס מאכט נישט אויס. לאזען מענשען־קינדער, מוטער־קינדער, שרייען טאג און נעכט אין טויט־אנגסט, לאזען זיך בעשיי־אנישען ראנגלען טאג נאכאנאנד מיט דעם טויט — לאז די ערד ציטערן פון זייערע יללות: „דייטשלאנד, דייטשלאנד איבער אלעס, איבער אלעס אין דער וועלט" — עס שטייט דער כאר פון זיג און פערטויבע דעם כאר פון לידען און טויט. וויל אזוי פאדערט דאס — פא־טערלאנד.

און פערלאנגט דאס פאטערלאנד—שלום, רוה, זעלבסט־בעהערשונג, איז ער אויך גרייט. נאך מעהר — פערלאנגט עס דעם העכסטען קרבן: פרייהייט און דעמא־קראטיע, — הינדענבורג: „דייטשלאנד איבער אלעס" — ער איז צו דעם קרבן אויך — גרייט.

* * *

א טאג שפעטער. דער הינדענבורג־טאג. די הינדענבורג־פייער אין דעם „סטאדיאן", דעם גרויסען סטארט־פלאץ פון בערלין.

זונטאג. די שטאט יום־טוב'דיג. האט מען עס בכיון צוגעטאסט אויף זונטאג, כדי נישט צו שטערען דעם גאנג פון דעם לעבען — אבער עס איז געווען הינדענבורג'ס מזל? יעדענפאלס — רוה און שטילקייט אין דער גרויסער שטאט. כמו־רגע דער הימל, אבער דער רעגען האט זיך נישט געאיילט. ער האט גע־וואַרט ביז צום אָוונד — ביז נאך דער „פייער". איבער די הויפט גאסען פון בערלין מארשירען קייטען פון מענשען, מיט פאהנען. אלערלי פעראיינען. אלט־דייטשלאנד מארשירט פארביי — אבער טאקע שוין אלט. אלט־דינג אפגעשראגען, אפגעבליאקעוועט.

— מיסעליאהריגע דייטשען מיט צילינדער, איבער די שוואַרצע „נעהרעק"—די לאנ־גע טורדוטען — האט מען טראגט נאך אלץ אין דייטשלאנד בײַ פייערליכע גע־לעגענהייטען, גרייניג, חיטע, בלויע בענ־דער — מיט אויפשריפטען.

אלד הויבען זיך אן צו בעוועגען די „גדולים", עס קומט מען קלוג — דער גענעראל אין פולער אויניפארם. מען אפלאדירט. ניט זעהר שטארק. עס קומט מען מאקעזנזן, דער פעלד־מארשאל, דער זיגער פון רומעניען, אב'אלטער מאן מיט דעם גאנג פון א יונגען, א קורץ רעקעל בעפוצט, מיט פוטער, חויזען מיט רויטע לאמפאסען, לאקירטע שטיוועל, חיטע, בעדרייטע וואנצעס—אויפ'ן קאפ א בערען־היטעל, — א פאראדע־אויסשטעלונג פון דעם „נערמאנישען מוזיי".

און פלוצלינג — די מוזיק שפילט דעם נאציאנאל־הימן, אן אויטאמאביל־הארן פרומטערט, די פאליציסטען סאלוטירען, אלע שטעלען זיך אויף — הורא—הורא הילכט עס איבער דעם ווייטען פעלד, און אין דעם וואלד ארום, וואָס פערברייטט דעם סטאדיאן: הינדענבורג איז געקומען —און לעבען איהם דער קאנצלער מארקס. בײַדע אלטע, בײַדע ברגערליך, בײַדע האלטען אין די הענד די צילינדער, און חיטע קעפ בויגען זיך אויף אלע זייטען.

הינדענבורג אויף דער טריבונע—לע־בען איהם די מיניסטערען, דער דיפלא־מאטישער קאָרפּוס. אונטען, אויפ'ן פעלד — זאנגען. א ים פון בלאנדע זאנגען. צוזאמען טויזענד דייטשע קינדער־קעפ, און אלע בלאנד.

איך האב אויף מיין לעבען נישט גע־זעהען אזוי פיל בלאנדקייט בײַזאמען.

רעשטלעך פון אמאליגע מיליטערישער גרויסקייט — עלטערע מענשען, וואָס האבען בײַ דער געלעגענהייט זיך דער־מאנט אין זייערע סאלדאטען־יאהרען, אויסגעגלייכט די שוין אויסגעבויגענע רוקענס, אייגעצויגען די קיילעכדיגע בײַ־כער, די שווערע — אביסעל אויסגע־קרומען מיט — צוגויפגעצויגען ווי מיט דראטען, ברי זיי זאלען נעהן אין טאקט — „גרוסע מארן — שולטער האך — אייגס, אייגס־צוויי — מארש" — און די שווערדס און די וואשענמאכערס און די ביער־שענקערס און קאלבאס־קרעמער געהען „מיליטערישע" — שוויצען אין זייערע שוואַרצע רעק און בעמיהען זיך צו זינגען די לידער פון אמאל.

און קינדער געהען איבער די גאסען, צוזאמען טויזענד — יונגלעך, מעדלעך, וויבער בעקלעדעט, אויסגעפוצט, שטראה־לענדיג און בלאנד.

מען געהט, מען געהט, איבער די לאנגע גאסען, איבער די געפלאסטערטע ברו־כען, איבער די הילכיגע שאסעען, פער־בײַ גארטענס און גרינע אלעען, מערבע מאגריען און גרויע הייזער. שרבייטער פעהלען, זיי זענען אין דער הצם. בלויז א מאר נייגעריגע שטעהען אויף די טרעטוארען, קוקען און שמייכלען און שוויגען.

און אט איז דער „סטאדיאן". די „שופע" — שוצמאליציסטען שטעהען ווי צוויי קייטען אין האלטען אָרדנונג. בײַם צוגאנג צום „סטאדיאן" וואַרטען שוין „סטראזנען" דער דעמב האט געזאגט.

געזאגט? עס איז גאר נישט געווען קיין רעדע, נישט אזוי וואָס גערעדט בײַ אזא געלעגענהייט קלעמענס אדער פוגנקארע, אדער אפילו דער קאנצלער מארקס, וואָס איז שיער נישט געווארען פערזוידענע, הען נישט די קאמוניסטען וואָלטען איהם פערדארבען דעם שפיל.

נישט אזוי וואָס גערעדט א פארלאַ־מענטאריער, א מאדערנער, א גייסטיגער מענש.

הינדענבורג האט גערעדט — ווי צו אן'ארמעע ערב א שלאכט.

און די בלאנדע קינדער האבען גע־פיהלט, אז זיי זענען אן'ארמעע — און גרייטען צו א נייעם „שלאַ".

צוזאמען טויזענד זאנגען — אין א יאָ פון בעהנדליגער מיליאָנען. מיליאָנען בלאנדע און טונקעלע, וואָס ווילען נישט מעהר קיין דעמביגקייט, וואָס ווילען נישט מעהר געדענקען.

צעגאנגען זיך פון דעם סטאדיאָן — צוריק איבער די גאסען פון בערלין, אל־בער די גאסען, וואו מען ארבייט, וואו מען פראכט, וואו מען שמידט די צוקונפט פון דייטשלאנד. און דארט איז שטיל. אהין איז דעם דעמב'ס קול נישט דער־גאנגען. אנדערע זאנגען — בלאנדע זאנ־גען, ברוינע זאנגען — שטעען גרייט און שאָקלען זיך אין ווינט — און זיי ווילען ענטשטרען דעם גורל פון דייטשלאנד, זיי און נישט די וואָס האָבען זיך געוויגט אויף דעם דעמב.

3c

מ'האט נישט געקאָנט זעהן קיין פנים'פר, קיין פיגורען, נאר כוואליעס פון בלאנד אונטער א גרוי־בלע ליכט.

גאלד־בלע די מאהן, גאלד־בלע די דע־קאָראציע — און גאלד־בלע די קעפ.

די מוזיק האט אנגעהויבען צו שפילען. דער דיריגענט איז ארויף אויף זיין חוי־כען שטענדער. און דער קינדער־כאר האט געזונגען אלט־דייטשע לידער, מאָראלען פון דייטשער טיפקייט ערויס.

הונדערטער יאהרען דייטשער קולטור נאָכגעגאנג, לידער פון ברומקייט, עניוחאון לידער פון שטאלץ. לידער פון פרייהייט און לידער פון בענקשאפט. „דער גאט דער אייזען וואקסען ליפט דער וואלטש קיינע קנעכטע" — זינגט דער כאר פון די יונגלען.

דאס ליד פון דער דייטשער פרוי — ענטפערט דער כאר פון די מעדלעך. און דערנאך אלע מעראציגיג אין אין מעכ־טיגען געזאנג, א בלאנדער ים האט אויפ־געבראוזט: דייטשלאנד, דייטשלאנד איי־בער אלעס.

די בלאנדע זאנגען האבען זיך געגעגט אין דעם ריטם אהין און אהער — און דער אלטער דעמב האט זיך אויפגע־שטעלט.

איבער דעם שטיל־געוואָרענעם פלאץ האט זיך דערהערט דער אלטער, ווי מער־זשאוועטער, סאלדאטישער, טרוקענער קול פון פרעזידענט הינדענבורג: „מען דייטש־לאנד הייט רומען — ווייט איהר אלע קומען".

דער פרעזידענט האט אנגעפראגטען זמן ארט דעם מעלד־מארשאל. דער סאל־דאט האט גערעדט.

און די זאנגען האבען דערטילט, וואָס דער דעמב האט געזאגט.

געזאגט? עס איז גאר נישט געווען קיין רעדע, נישט אזוי וואָס גערעדט בײַ אזא געלעגענהייט קלעמענס אדער פוגנקארע, אדער אפילו דער קאנצלער מארקס, וואָס איז שיער נישט געווארען פרעזידענט, הען נישט די קאמוניסטען וואָלטען איהם פערדארבען דעם שפיל.

נישט אזוי וואָס גערעדט א פארלאַ־מענטאריער, א מאָדערנער, א גייסטיגער מענש.

הינדענבורג האט גערעדט — ווי צו אן'ארמעע ערב א שלאכט.

און די בלאנדע קינדער האבען גע־פיהלט, אז זיי זענען אן'ארמעע — און גרייטען צו א נייעם „שלאַ".

צוזאמען טויזענד זאנגען — אין א יאָ פון בעהנדליגער מיליאָנען. מיליאָנען בלאנדע און טונקעלע, וואָס ווילען נישט מעהר קיין דעמביגקייט, וואָס ווילען נישט מעהר געדענקען.

צעגאנגען זיך פון דעם סטאדיאָן — צוריק איבער די גאסען פון בערלין, אל־בער די גאסען, וואו מען ארבייט, וואו מען פראכט, וואו מען שמידט די צוקונפט פון דייטשלאנד. און דארט איז שטיל. אהין איז דעם דעמב'ס קול נישט דער־גאנגען. אנדערע זאנגען — בלאנדע זאנ־גען, ברוינע זאנגען — שטעען גרייט און שאָקלען זיך אין ווינט — און זיי ווילען ענטשטרען דעם גורל פון דייטשלאנד, זיי און נישט די וואָס האָבען זיך געוויגט אויף דעם דעמב.

לעזט אויפמערקזאם!

נאך א פולשטענדיגער רעקאנסטרוקציע פון מאן הערקשטעל, עמפעהל איך די ג' קונדשאפט פון אזעגער אויסארבעטונג אין

א גרויסען אויסוואהל

גייבעטע שטיהל

געדעקט מיט לעדער, גאבעלין, מאראקא, זייד, מיט אויך גאבעלין און זייד.

קאזעטקעס, מאטראצען

פון פערשידענע סערטען, מישען און טישלער (אוחלא) גאנדאלקעס אטאמאנס אלעס לויט פאריזער מאָדעלען פון עכט סרוקען האלץ. לאנגטערמיגע גאראנטיע. צוגענגליכע פרייזען און בעסטע בעדיינונגען.

בעסער איהר קויפט, בעט איך אונטערזיכט צוערשט מיך צו בעזוכען און זיך איבערצייגען. מיט אכטונג

ט. א. וויטשעכאווסקי

10 נאוואמיעסקא 10

לעטשניצע

17 זגערסקא 17, מעל. 22-16.

אלערלי קראנקהייטען ווערען עמפאנגען דורך ספעציאליסטען דאקטוירים פון 9 פריה ביז 6 אָוונד. —מאסאזש, עלעקטריזיטיי מאקען־שטאלען, קינסטליכע בערגזאנ־ן־בעשטראלונגען, אימפונגען, נעבען שקארלאטינע.

פערלאג גאלדפארב, וואַרשאַ.

עס געפינען זיך אין דרוק און אין די נאָחגעסטע טעג ערשיינען צוויי ביכער פון לאדזער שריפטשטעלער

ישראל רובין.

„די גאס" ראמאן פון גרויסשטעטשען לעבען 320 זייטען, פרייז 6,50 זלאָטיס

„אונטער'ן פלויט פון דער וועלט" לידער, פראזע־אויפגאבע, צוויי פרייז 2 זלאָטיס.

מיט בעשטעלונגען צו ווענדען זיך:

Wydawnictwo Gelofarb, Warszawa Szczęśliwa 3.

ZAKŁAD ŚLUSARSKO-MECHANICZNY

F. MOTYL Majster cechowy

Łódź, Zawadzka 19, Tel. 55-42

Firma egz. od r. 1895:

אויסערטיגונג פון זעמטליכע שלאָסער און מעכאנישע אויסער־בעטונג, זאוי פרעסען און מארמיר־אייזען, צענטריפוגען און מערבער־קעסעל. מיט אויך זעמטליכע מאשין־רעפעראטורען.

ספעציאליטעט:

אויטאָגעגישע שוויסונג אויך שניידונג פאר אלע מעטאלן מיט גאראנטיע

200 שרייבמאשינען־בענדער

(taśmy do maszyn do pisania)

געלעגענהייטליך זעהר ביליג צו פערקויפען. צו ערפאהרען אין ביורא „ארגוס" זאכאדניא 36.

א כאמיסיאנס־לאגער

הערט געזוכט.

א לאנגיאהריגער וואַרשאַווער פאהר מיט ערשטקלאסיגע רעפע־רענצען בעזוכט צו דעם צוועק צו דיספאזיציע

50.000 זל.

אין מזומנים און אויך א רוג לעקאל אין בעסטען האגרעלס־צענטער, אויף די גאלעווקעס — בענשא זוכט א קאמיסיאנס־לאגער, אהן אינטערשיד פון וואָס פארא ארא־נזשר. גענויערעס צו ערפאהרען: לאדז, פיעטרקאָווער 82 בײַ ח' מאריענשטראס, רעכטס 2-טער אייגגאנג, 2-טער שטאק פון 4—6 אָוונד.

אדער אין וואַרשא: נאָוואליפקי 31, ווו. 33 פון 7 א זייגער אָוונד.

וואַרשאַווער לייה־אכציען־געזעלשאפט

אויף בעוועגליכע משכנות זאכאדניא 31

אכציען־לאמבארד

מאכט בעקאנט, אז פון 15. דעצעמבער 1927 זענען פראצענטער פון הלוואות פערקלענערט ביז 2% א חודש שוין ארייגרעכענדיג די אסעקוראציע און מאגאזינירען. הלוואות ווערן ערטיילט אויף משכנות: גאלד, זילבער, בריליאנטען, פערל, זעגערלעך, גארדעראבע, מאנו־פאקטור, קאראקולען א. א.

ציינז־פוס אין פערסלענערט ביז 2% אַ חודש.

נייעס פאר לאדז!

בעקאנטמאכונג !!!

דערמיט מאכען מיר בעקאנט, דאס די מעראיניגטע קאלעניום פון מאטאגראפען־אנגעשטעלט האט דערשפנט א ספעצ. ווערקשטעל פון

פערגרעסערונגס־בילדער

דער, וואס בעזיצט א מאטאגראף, מעג עס זיין אפילו ווי אלט און צושאנדען, ווערט אויסגעפיהרט א אריגינעל פארטרעט רעזולט־שירט די גרויס 35X45 צום ביליגען פרייז

נאר פאר 8 זל. א שטיק.

אום צו בעקענען אונזער ארבייט, מא־כען מיר א פראבע־פארטרעט פון די זעלבינע גרויס און צום פרייז

נאר פאר 3 זל. א שטיק.

עס ווערען אויך אנגענומען אלערלי אויס־גאמען אין דער שטאט, וועלכע עס געמע נאר צרען דער מאטאגראפען־אומפאנג.

קומט און איבערצייגט אייך!

פעראיינינטעס קאלעניום פון מאטאגראפען־אנגעשטעלט

לאדז, מאנסטאנטינער 38.

פראנט צווייטען שטאק.

געפ.: די אנשטאלט אין שטיג טעגליך פון 9 ביז 7 אָוונד.

Miejski Kinematograf Oświatowy

Wodny Rynek, Tel. 18-26.

Od wtorku, dnia 13 grudnia 1927 r.

Dla dorosłych pocz. seansów o g. 6, 8 i 10.

Dramat w 12 akt. płg. pow. Mereżkowskiego

DEKABRYŚCI

(Spiskowcy w carskiej Rosji).

Dla młodzieży pocz seansów o godz. 2 i 4.

Nad program: MUROWA POSADA

Komedja w 2 aktach.

1) Obraz morskiego wybrzeża. 2) Kształtowanie się wybrzeża. 3) Skały na morzu. 4) Jezioro leśne i jego mieszkańcy, 5) W górskim lesie. 6) Nocna wycieczka w góry. 7) Na szczycie olbrzyma gór. 8) Plagi krajów kultury. 9) Niebezpieczna wyprawa. 10) Dziwni mieszkańcy morza. 11) Życie w morzu. 12) Połów krabów.

Od środy d. 14 grudnia 1927 r. wyświetlamy NAD PROGRAM aktualny film p. t.:

Marszałek Piłsudski w Genewie.

Ceny miejsc: dla dor. I—70, II—60, III—30 gr. dla młodzieży: I—25, II—20, III—10 gr.

ס'אין פערלוירען געוואָרען

א העפט, אין וועלכען ס'זענען געווען אייגגע־שריבען פערשידענע חובות, וואָס האט פאר קיין־נעם קיין ווערט נישט. דער ערליכער פינדער ווערט געבעטען אָפּצוברענגען געגען באלוינונג

צו מאַרפּה, שמאלנאַ 30. 2341

פוילישע שפראך

לערנט ערלערנט גרינדליך דורך א קורצער צייט

צו ערפאהרען וואכאדניא 39, ווו. 3.

פאר 12 זל.

לערן איד אויס

טאנצען

פאר אנפענגער הייבט זיך אן דער קורס דעם 3-טען פון יעדען חודש. אנגעשריבענען אין דער טאנץ־שול

פאלודניאווא 10.

מיט אכטונג ד. פרידוואלד.

Dr. med.

NIEWIAŻSKI

ספעציאליטעט חויט, הארן און ווענערישע קראנקהייטען.

נעמט ען פון 5—9 אָוונד.

Sienkiewicza 34

tel. 59-40.

לעזט און אבאנירט — דאס — „לאדזער טאגעבלאט".

צאהן־ארצט

Juljusz Olszaniecki

נעמט אן פון 11—2 נאכם. און פון 7—8 אָוונד.

אויטשליליך כירורגישע בעהאנדלונגען און צאהן־פעזשיגונג.

צענעלניאנא 57 — טעל. 40-61.

א וועקסעל איז פערלוירען געוואָרען: אויס־שטעלער ב. גאלדשמידט, אדרעס י. פישביין, גאהלבאר ד. 26/12 אין לאדז בײַ ברוך עלבוים, נאוואמיעסקא 6. דער וועקסעל ווערט ערקלערט אלס אונגילטיג. דער פינדער ווערט געבעטען אָפּצוברענגען געגען בעלוינונג צו ח' פישביין, נאוואמיעסקא 18. 5349

א שעהן כא־ראכולענעם פאלטען

א רינג און א זינגערל מיט בריליאנטען גלייך־ענהייטליך בילינ ביליג פון זאמארט צו פער־קויפען. האנדל „סאוואר" ציפער № 223

אליכם אישים אקרא וכולי אל בני אדם!

בצדק כל אמרי פי ואין בהם נפתל ועקש.

אויב איהר ווילט ערלעדיגען אייערע אנגע־הויהטאגטע ענינים זאלסט קומען צו לויסען אין דעם ביורא

17 פעטריקאווער 17

2-טען הויף, פארטער, דורכגאנג זאכאד־ניא 52, וואו ס'ווערט ערלעדיגט און גע־שריבען אלערליי ביטעם לויט'ן אופשאוו, קלאוזולעס און זאבעזפיעטשעניעס אויף אלע שטעט אין פוילען, אפעלאציעס, אפשניצעס, אדוואלאניעס, רעקורסען וועגען פעסטער אין קאמיסאריאט־רושאנדי, ביטעס וועגען דירה אין אורזשאנד־ראַיזע־טשי און אין אלע פאליצי־בעצירקען, שותפות־אסטען, סטאטוטען, אס־טען אינטערציזעס, אסטען דא־ראוויזנעס, קארנע ספראוועס, ווי אויך איבערזעצונגען אין אלע שפראכען.

רעכט־קאנסולענט י. מאנעלא

פעטריקאווער 17, זאכאדניא 52.

שרייבען

עהן אוי שנעל

לערנט אויס דער בעריהמטער

סאלינראף ל. בערמאן

אין 15 לעקציעס. אויך ווערט געלערנט נוט א יודישען בריף דאס וואָס קען גערגישע. זאוואדזקא 19 פר. 1 שט.

וויכטיג פאר דאמען!

מאכט איך די אלערנאנטסטע דאמען־היטע נאך דער לעצטער פאריזער מאָדע מיט די אלטעסטע מיטע מיטער־ארבעטט איך אויך געגליך גט. נעדענקט די אדרעס:

23 זאוואדזקא 23

אין הויף, 2-טען אינגאנג, לינקס פארשער.

מאכט איך שיפאו־וועלור־סא־מעט־ און פילץ־היטע אין אלע פארבען און מוגסטער אויספיהרונג. דער פרייז איז נאר אויף א קורצער צייט.

„TOLA"

2 זל. נאר פאר 50 זל.

אפאנאמענטס־פריז:

פאר א חודש בין פוילען 5 זל., אין פרעמדקייך מיט פעקסט 16 גר., פרעמדע 24 גר., אין פעקסט 40 גר., פרעמדע 60 גר., נאָכ'ן פעקסט 12 גר. פרעמדע, גיען—20 פרענק, אינדערע לענדער—1,25 דאלער.

אנאנסען־פריז:

פאר אויסלענדישע מונגען 100% מעהר, אויסער דער שטאט—מיט 50% מעהר. אין די פרעמדע ווערן גיט פר־מזגען קיין

Redaktor i wydawca E. Hamburski.

Tłocznia: E. i M. Hamburski w Łodzi, Piotrkowska 16a